

چکیده پژوهش معاونت و شرکت در جرم

حقوق جزای عمومی واجد مفاهیم مهم و متعددی است که بررسی هر کدام از آنها تحقیقات دامنه‌دار و چند بعدی می‌طلبد. معاونت و شرکت در جرم دو مفهوم از همان دسته مفاهیم اصلی و بنیادی است این دو در کتب حقوق جزای عمومی به‌طور مجزا و در ذیل مباحث جزای اختصاصی به مناسبت توسط حقوقدانان مورد بحث و بررسی قرار گرفته است اما بحث مستوفی در خصوص موضوع‌شناسی آن دو از بعد فقهی و حقوقی آن‌چنان‌که باید و شاید صورت نگرفته است و به‌صورت سطحی و گذرا آن هم از بعد حقوقی بدانها پرداخته شده است.

در این مجموعه ضمن تبیین هر دو مفهوم و تجزیه و تحلیل دقیق آنها در صدد بازشناسی کاربردی این دو مفهوم در عالم واقع برآمده‌ایم و علاوه بر آن به دنبال این مهم بوده‌ایم که هر کدام در چه قالب‌های شایع ارتکاب جرم تحقق‌پذیر و متصورند و در این راستا از تعقیب ردّ پای این دو مفهوم و قوالب تحقق آنها در قوانین کیفری ایران نیز غفلت نورزیده‌ایم نکته قابل توجه در تمیز معاونت از مشارکت در جرم در معیار تشخیص عملیات مقدماتی از عملیات اجرایی جرم چه در قالب مباشرت یا تسبیب، نهفته است و از آنجا که این مهم نیز از یک طرف، به تحلیل ذهنی واقعه خارجی و از طرف دیگر به شناسایی امارات حاکی از قصد مجرمانه وابسته است، تبیین این دو موضوع را با چالش مواجه کرده و نویسنده را ناخواسته گرفتار طرح مباحث نظری نموده است.

در ذیل مبحث شرکت در جرم مسئله‌ای که مفهوم مشارکت در ارتکاب یک جرم را به ارمغان می‌آورد مسئله استناد است و آنجا که گاهی مشارکت در قالب تسبیب رخ می‌نماید تمیز مصادیق ناشی از اسباب طولی یا عرضی گاهی دشوار جلوه می‌کند.

کلید واژگان: جرم، مباشرت، معاونت در جرم، شرکت در جرم، اعانه بر اثم.